

6^e Zitting van 17 Juni, 1903.

De heer Catenius heeft zich weer aangemeld om toch toegelaten te worden. Zoodra wij in de donkere kamer gezeten zijn, vraagt mevr. v. H. of het mag. Twee bew. antwoorden: "ik weet het niet." - 2: "moet J.k. dat zeggen?" - Drie bew. antwoorden bevestigend.

De tafel maakt weer woest in 't rond, maar de vijf totale ophellingen blijven achterwege. Op de vraag of J.k. er is wordt echter bevestigend geantwoord door drie bew. Het verzoek van den heer Catenius wordt toegestaan. De verschijneelen zijn echter wijfelend. Het is of er iets hapert en elkens dringt de tafel op mij aan, alsof men iets zies mij heeft. Op de vraag of de aansitting goed, wordt echter met drie bew. bevestigend geantwoord. Dan vraagt 3: "Is de stemming van de zittenden goed?" waarop met één bew: "neen" reed wordt.

"Is er achterdocht?" vraagt zij.

De bew. antwoorden boos: "ja" en de tafel dringt er op mij aan. Mevr. v. H. vraagt den kring rond, als zij mijn naam noemt, geven drie bew. mij als de achterdochtige zittende. Dat ontstent geduecht, wat al heb ik vaak genoeg ergernis mij voelen opkomen over de lichtvaardigheid.

waarmee verschillende verschijnselen in desen kring als bewezen worden aangenomen, tot duisern heb ik geen enkele aanleiding gehad om de goede trouw van het medium te verdenken. Ik vraag, mij te mogen verdedigen, en zeg: "It is a very absurd idea that I should distrust the phenomena and the honesty of the medium, and if John King is able to read our thoughts, he must know, that I am speaking the ^{very} truth, that, whenever people tried to ~~to~~ make the medium suspected, which has occurred more than once, I have always spoken in his favour, saying that ~~as far as I know~~ they have not the slightest right to throw unproved suspicion on a person, who, as far as I know, is perfectly honest. I can do no more than assure this as strongly as possible, and being a man of my word, I hope you will believe me. Will this do?"

Er kwamen drie bew. ten teken, dat ik ⁱⁿ genade werd aangenomen, maar mijn ontkenning bleef ~~aan~~ aanhouden, daar ik reeds lang gevraagd had, dat elk voorstel, hetwelk ik ~~in~~ ^{voorgesteld} in het belang van een behoorlijk wetenschappelijk vaststellen van de verschijnselen, mij zou worden aangerekend als een verdenking van de eerlijkheid van het medium.

Meldra werden de heer Stark en ik naar onze

plaatsen bij de magnesium lampen verwezen. Er stonden er twee, zoodanig geconstrueerd, dat het magnesiumlicht kon ontstoken worden, zonder dat een inleidend spirituslicht noodig was.

Daar ik nu het trekkerstouw in de hand moest houden, was ik niet in de gelegenheid, aantekeningen tijdens de seance te maken. Het ^{was 't} gewone gedoe; alleen werd het getingel van de speeldors en het erbarmelijk gesang nu nog begeleid door een heftig geklop op de tamborijn, waarmede de heeren Catenius en Takens zich om beurten verdienstelijk maakten. Inrusjesen, met het zweven van de tafel vlotte het niet hard. Inkele malen hadden volkomen opheffingen plaats, maar zij waren te kort om ze te nemen. Eindelijk werd de tafel onderste boven gekeerd en kwam het bevel: „Licht!“ van mevr. v. H. Op de foto is het zweven echter niet te zien. De tafel werd door de aanwezigen weer overeind gezet, gas aangestoken, de platen verwisseld, de magn. lamp opnieuw gevuld, het absolute duister weer hersteld, en na eenigen tijd nogmaals een opname gedaan, weder toen de tafel zich omgekeerd had. Op de foto blijkt de tafel gesteund te hebben op een der bloempotten, die tijdens de zitting op den grond gerold was.

Nu wordt de orde hersteld, en wij zetten ons allen om de tafel, ten einde te zien welke verschijnselen zich wellicht nog verder zullen voordoen.

Er meldt zich een wesen aan, dat met de
spreekbuis tamelijk hardhandige klappen uit-
dult, voornamelijk aan den heer Takens.

Gevraagd wordt, of zij zich gedeeltelijk gema-
terialiseerd heeft om de spreekbuis vast te houden,
en of het mogelijk zou zijn, haar te fotograferen.
Beide vragen worden bevestigend door drie tafelbew.
beantwoord, maar het fotograferen is heden avond
niet meer mogelijk.

„Moet het fotograferen worden voortgezet?“
Drie bew. antwoorden bevestigend.

Ik zeg: „Het meerendeel van de aanwezigen
heeft genoeg van de fotografische proef en het is
volstrekt niet mijn verlangen om mijn denkbeeld
door te drijven tegen den wensch der meerderheid
in. Zullen wij het fotograferen dus maar niet be-
staken?“

Een krachtig tafelbew. geeft beslist bevel om
er mee door te gaan.

Het bewegen van de tafel wordt hoe langer hoe
krachtiger. Met de spreekbuis worden wij om-
beurten aangeraakt, somtijden ^{zacht} zeer zacht, anderen
zeer gevoelig. Het gedoe wekt algemeene vro-
lijkheid. Mij ergert het, dat niemand er aan
denkt, handen en voeten van het medium vast
te houden, ten einde op goede gronden te kunnen
getuigen, dat de klappen niet door hem uitgedeeld

43

Zijn. Ik wacht mij echter wel, mij hierover uit
te laten: mijn oogenblik om te spreken is nog
niet gekomen. Dat komt later, als het licht aan
is, en ik nog eens terugkom op de onverdiende
verdenking van mijne gedachten tegenover het me-
dium. Bij stukjes en beetjes blijkt, hoe achter-
dochtig ik geweest ben, immers ik heb den heer
Capelle aanbevolen, goed op te letten, (natuurlijk
heette het omdat ik de zaak niet vertrouwde, maar
inderdaad is het geweest omdat de duisternis,
waarin alles plaatsgrijpt, ons tot dubbele om-
Zichtigheid dwingt) en ik ben op den grond
gaan zitten om onder de tafel te kijken (nota
bene in 't stikdonker! terwijl ik een uurlang
naast de camera gestaan had, en, moe geworden,
op den grond was gaan zitten, en ten overvloede
mijn oogen heb dichtgeknepen toen het magn. licht
ontbrandde, wel wetende, dat mijn camera meer
en beter zien kan, dan ik zelf) en ik heb de
leien met zooveel voorzorgen dichtgebonden (zeke,
om de overtuiging van de echtheid van direct
schrift te krijgen, als dit zich weer mocht voordoen;
de vorige maal had ik immers mijn eigen knoop
niet kunnen herkennen!) Ik begin te begrijpen, dat
in zulk een omgeving een wetenschappelijk onderzoek
bijna niet mogelijk is. Om half elf gaan wij uiteen.

Ik vergat nog te vermelden, dat toen het licht ontstoken werd, op de tafel eenige regels in onleesbaar schrift en verward dooreen loopend, met wit krijt geschreven, aangetroffen werden op de tafel. Des namiddags had ik den stand van den driepoot van het fotografie toestel op den grond aangegeven met een stukje krijt, dat ik op de kast gelegd had: dit stukje was verdwenen. Ik weet niet of het er 's avonds om 8^u nog lag.

7^e Zitting van 25 Juni.

Er zijn twee fotografie toestellen geplaatst; de lampen zijn gereed; een stel leien is door mij met een band vastgebonden. Het gas wordt flauw brandende gelaten. De gewone tafellamp blijft uit. Er heeft niets dan een zeer zwak geschuif plaats. Mr. v.H. vraagt, dat het versetten van den datum (Vrijdag, 26 Juni, was eigenlijk de voor een zitting bestemde dag) de Stoomis veroorzaakt heeft! Nu en dan beweegt de tafel naar den heer Takens toe. Hij vraagt of het wellicht zijn vader is, die zich aanmeldt, waarop zwakjes door een driemaal herhaald schuiven van de tafel bevestigend geantwoord wordt. Op dezelfde wijze wordt zijn vraag beantwoord: of er direct schrift op de lei gegeven zou kunnen worden. De lei wordt onder de voeten van het medium gelegd

en het gas uitgedrooid. Er gebeurt niets. Na ongeveer een kwartier lang in 't duister gezeten te hebben, wordt het gas weer aangestoken. Hij bedriegen de zitting tijdelijk op te heffen, vooral door mej. v. O. zich onder een onaangename invloed waant. Zij gaat naar beneden en zet zich aan de piano; ik volg haar. De heeren T. en C. komen ook op de muziek af. Na een poos draait mej. v. O. zich op de pianokruk om en begint zich met ons in gesprek. Plotseling glijdt zij op den grond neer, in trance. De straatlantaarns verspreiden zinnig voldoende licht in de kamer. Zij ligt zeer ongemakkelijk, maar wij zaken haar niet aan voor zij er zelf verlot toe geeft. Na eenigen tijd zegt zij: "Parcival spreekt. Het medium is aangegrepen door een zeer ongunstigen invloed, die zich nu verwijderd heeft en nadeelig werkte op de seance. Alle omstandigheden waren ongunstig. Het andere medium is zeer gedrukt. Ook moeten de aansittenden voor de seance niet disputeren en zich niet druk maken of over dat fotografieren. Laat men kalmen span zitten. De overige controles zijn niet aanwezig. De afspraak was niet goed. John King moet zelf antwoord geven. Houd de volgende week seance op vrijdag en zeg aan het medium, dat als het weer zulk een invloed gewaar wordt, het niet mag deelnemen aan de seance. Het kan zich van dien invloed bevrijden door alleen te zijn en te bidden

Fet is niet de invloed, dien zij meende dat het was. Fet was ook niet de vader van den heer Takens..... Kon ik haar maar op de been krijgen .... richt haar eens op (de heer T. doet zulks)..... zet haar nu overeind en dan in een stoel" (dit geschiedt)

Intusschen komen de anderen, die boven een tweede poging hebben gedaan om gemeenschap te krijgen, beneden in gaan verspreid in de kamer zitten. Het medium herhaalt, wat zij reeds gezegd heeft, en voegt er aan toe: "Ik demagnetiseerde de kamer. Ik wenschte, dat ge zien kondt welk een verwarring de harmonische fluides ondergingen door zulk een slechten invloed. Dat is veel erger in de geestelijke sfeer, dan alsof bij de stoelen en tafels onderste. boven waren geworpen....."

Op een vraag van M^r. v. H. of reeds morgen (den 26de) een seance gehouden mag worden, werd bevestigend geantwoord.

Ik kon dese zitting niet bijwonen. M^r. v. H. schreef er mij van: we hadden gisteren avond een seance in klein comité. Alleen M^r. Mores, de heer Stark, Brunsterman en ik. De antwoorden van de onzichtbare zijde werden door v. Kasfeld gegeven. De korte inhoud is dese: Donderdag was het de goede dag geweest om aan te zitten. Het medium M. had door zijne stemming echter elke

manifestatie onmogelijk gemaakt. Ook de heer
C. werkt belemmerend. ~~Er~~... We moesten
nu weer seance houden op Donderdag, 2 Juli,
en de materialisatie zou beproefd worden..."

1ste Zitting van 2 Juli.

Door hevige rheumatiek in mijn rug was ik
verhindert, op deze seance tegenwoordig te zijn.
Dat er op voorviel is mij niet medegedeeld.

2de Zitting van 9 Juli.

Ook deze bijeenkomst moest ik prijsgeven.
Meer. van Hasfelt schreef er den 11de over: We
waren Donderdag allen aanwezig en de on-
zichtbaren ook. Er was dadelijk kracht. Ik
had de parafine weer gesmolten en verzocht
nog eens een wasfen vorm na te laten. Er
is ook in het water en in de was geplaat,
maar de pan is van de stoof afgegleden
en toen hebben we het niet meer gehoord.
De speldoos werd ook maar éénmaal opge-
wonden. Munsterman moest achter het gordijn
gaan zitten en toen zijn de onzichtbaren blij-
baar met hem bezig geweest. Hij gaf op niets
antwoord meer en na genuime poos vroeg
hij verwonderd: „Wat heb ik? Wat ben ik raar

Wat voel ik me akelig, alsof ik een erge
koorts heb gehad." Toen hij weer aan tafel
kwam zitten, wilde hij niet gelooven, dat hij
in trance geweest was, alvorens het met ge-
heele opheffing der tafel werd toegestemd, en
dit gebeurde dadelyk. J. King verliet ons weer
met vijf geheele opheffingen.....

10: Zitting van Donderdag, 16 Juli, 1903

Met Akunkeman te beginnen zitten, linksom
gaande aan de tafel: Mej. H. v. Oort, Men.
C. van Hasfelt-Gelpke, de heer Stark, mijns person,
de heer Takens en Men. Sollewijn Gelpke. Het
gas wordt zeer laag gedraaid. Al spoedig heeft
Tafelbeweging plaats en meldt zich de Grootmoeder
van Andries aan, die te kennen geeft, dat er
een raam opengeret moet worden. Dit geschiedt.
Als het wat luchtiger geworden is in de kamer,
wordt het raam weer gesloten, het gas uitge-
draaid en de zitting in absoluut duister voort-
gezet. Mij. v. O. voelt zich aanraken door een hand.
Op een vraag of het Sarcifal is, wordt door drie
tafelbew. Bevestigend geantwoord. Daarna voelt
zij zich een hand op den mond leggen. Ook de
heer Takens wordt op de hand aangeraakt. De aan

zaking, die Mej. v. C. voelt, is als van een warme hand geweest. Zij verzoekt, nu zoo mogelijk door een koude hand aangeraakt te worden! Een poos later geschiedt dat werkelijk. Zij ziet Sarcifal achter zich staan en voelt dat hij de hand op haar hoofd legt, maar zij kan de gedaante niet beschrijven. Ook ontwaart zij een zwark schaduw.

Toen daarop komt de tafel in hevige roering en maalt in 't rond, met de pooten steeds over het vloerkleed schuivende.plotseling hebben vijf volledige opheffingen plaats: ik hoor ze, maar heb geen hand op de tafel, daar ik juist aankeningen maakte. Kunsterman moet het kabinet. De speldoos begint dadelijk te tjingelen. Af en toe geeft de tafel antwoord op vragen als: „Ben jij daar Erits?“ of „Is het Barthold?“ Enkele vragen tot Kunsterman gericht, blijven onbeantwoord. Het gordijn, dat het kabinet afsluit, schijnt in heftige beweging te komen: Mes. v. H. verklaart tenminste, dat zij het om zich heen voelt staan. Er wordt gefluisterd in het kabinet, maar door het geweld van de Spelldoos is het niet te verstaan. Als deze dreigt af te loopen, wordt ze weer onstuimig opgewonden. Daar klinkt de bel. Mej. v. C. beweert een gestalte te zien, die er mee zondgaat. Zij hooren het geluid duidelijk boven onze hoofden ongaan.

Tot driemaal toe gaat het klingelend geluid
 zond boven onze hoofden; dan valt de bel
 langs den buitenkant van mijn rechterbeen op
 den grond. Bij hooren, dat er iets op de tafel
 gelegd wordt, tasten zond en voelen een stoel.
 Bij kunnen niet uitmaken of het die van het
 medium is. In ieder geval is noch de gaskroon,
 noch een van onze hoofden aangeraakt. Takens
 zet den stoel voorzichtigheidshalve achter zich
 op den vloer. Men. v. K. voelt zich door een
 hand op het hoofd krabben en daarna voelt zij
 twee handen op het voorhoofd. Mej. v. O. voelt
 een klein handje in de hare en krijgt een kus.
 Op een vraag van Men. v. H. om mij ook eens aan
 te raken, wordt met eén tafelbew. heftig neen
 geantwoord.

Er wordt met de bamboerijns gerammeld; het
 instrument komt op het hoofd van Men. v. H. te
 recht. Bij hooren, dat de gaslamp omhoog ge-
 duwd wordt; daarna voelen wij een sterken wind
 ten gevolge van het opflappen der gordijnen van
 het kabinet. De speldoos, die zijn laatste
 deuntje eenigszins vermoeid afdraaide, wordt
 weer opgewonden. Mej. v. O. wordt telkens aan-
 geraakt. Geraagd wordt of ik op de plaats van
 het medium aan de tafel mag gaan zitten. Een
 heftige tafelbeweging verbiedt het besluit. De spreek.

buis schijnt nu ter hand genomen te zijn. Mess. Sollenwijn voelt zich zachtjes aanraken en voert een gesprek met „Erik.“ Mess. v. H. vraagt of de buis mij ook eens mag aanraken. Een tafelmw. zegt: „heer.“ De heeren Takens en Stark, mijn beide burens, worden beurtelings en snel achtereenvolgens met de spreekbuis aangeraakt: het voorwerp pastert stijklings voor mijn gelaat, want ik hoor het zuisen en voel den wind, dien het maakt. Dan valt de spreekbuis over mijn ~~schouder~~^{linker} schouder, die er door aangeraakt wordt, op den vloer, waar Takens die oproept en op de tafel legt. Mess. v. O. zegt, dat zij ziet dat J.K. bezig is het medium te magnetiseeren. Op een vraag of dat zoo is, volgen drie ^{volledig} opheffingen van de tafel, waar ik mijn hand op heb, zoodat ik de aard der beweging controleren kon. Aannemende, dat Kunsterman zich nog in het kabinet bevond, is dit een zeer merkwaardige manifestatie.

Het wekkerschelletje schijnt nu aan de beurt te komen. Het wordt eerst, zatelend, op tafel gezet (om het te doen afloopen is het noodig, op een knop te drukken), dan aan het oor van Mess. v. H. gehouden, en vervolgens hooren wij het geluid boven onze hoofden zondgaan. Dan klinkt, steeds boven ons, het geluid alsof het schelletje wordt opgewonden, en opnieuw zatelend af,

waarna het op de tafel gezet wordt, waaraan wij ons op den last overtuigen. De speeldoos wordt weer opgewonden: wij hooren het geluid dichterbij komen en dan boven onse hoofden zondgaan (de doos weegt ± 25 kg.) Even wordt het gewaarte op het hoofd van mev. v. H. neergezet, zonder dat nochtans het volle gewicht op haar hoofd drukt. Dan gaat de speeldoos zoo't schijnt, althans naar het geluid te oordelen, weer in 't rond boven onse hoofden en komt eindelijk op den grond terecht, nabij de voeten van mej. v. O., waar de muziek doortjingelt.

De heer Stark voelt zich een bloempot op het hoofd zetten; het is zulk een verrassing voor hem, dat hij de handen niet tijdig uitsteekt en het voorwerp met een barstend geluid op den grond valt, hetgeen begrijpelijkerwijs aan mev. v. H. een kleine jammerkreet ontlokt. - Nu hooren wij de speeldoos weer opnemen en ergens neerzetten, waar zij schijnt te kantelen; na eenig gestommel klinkt het geluid weer uit het van ouds bekende hoekje.

Het is, alsof in het kabinet gesproken wordt. Wij hooren "Yes" zeggen en "Very much." Dan zegt mev. v. H.: "John King, it is said that your real name was Henry de Morgan. When that is so, please, could you give us a light on the table?"

Het medium fluistert: "No, there is no power".
Wat er verder gezegd wordt is onverstaanbaar.

"May we stop the box?" vraagt Stark

"No sir", is het antwoord.

"Might a materialisation be expected?"

"In four weeks, yes", fluistert Munsterman

"I have....." het overige is niet te verstaan.

Nu en dan hooren wij "Yes" - "No" zeggen
en slaakt M. diepe zuchten.

De speldoos staat eindelijk stil. Er volgt
een diepe stilte. Mej. v.O. is in trance geraakt
en zegt: "Jarcifal spreekt..... John King is
nog steeds bij het medium... hebt ge enige vragen
te doen, dan wil ik die, zoo mogelijk, beantwoorden.

"Is van Hasfelt hier?" vraagt mevr. v.H. - "Ja."

"Heeft Frits mij met de spreekbuis aangeroakt?"

vraagt mevr. O. - "Ja" - "Zou de fotogr. proef

gelukken?" vraagt mevr. v.H. mevr. "Op 't oog-

blik niet," is het antwoord, "wel hebben wij

een schrede voorwaarts gedaan, daar het medium

zoo passief is geweest, dat John King zijn organen

heeft kunnen gebruiken."

"Zullen werkelijk over vier weken materialisaties
plaats hebben?"

"Het ligt niet in ons vermoegen, den tijd met juist-
heid te bepalen. Lichtverschijnselen zullen ontstaan.

Geduld en volharding worden vereischt, alsmede dat zij u houdt aan de voorwaarden, door ons gesteld.

„Is het veroorloofd te vragen, of ook in de levensomstandigheden van het medium, dat buiten zijn schuld zijn betrekking kwijt geraakt is, een gunstige wending zal komen?“

„Het is ons niet vergund, voorspellingen te doen omtrent het aardich bestaan, maar er zal uitkomst komen. Wat hem overkomen is, moet hij niet te zeer betreuren: de kring van zijn dagelijksche bezigheden was weinig geschikt voor hem. Als medium is hij gevoelig voor allerlei nadeelige invloeden, die daar op hem werden uitgeoefend. Die omgeving dreefde niet voor hem. Gevolg van zijn werkloosheid is geweest, dat hij heden avond in trance kon komen. Is het evenwicht hersteld, dan zal zich wel een weg openen. Laat het medium veel in de open lucht gaan en in een goede, reine omgeving verkeren.“

Beide mediums gaven teekenen van terugkeer tot normaal bewustzijn. In het kabinet schoof Munsterman, die den ganschen avond doodstil had gezeten - wat anders nooit het geval was - onrustig heen en weer. Eindelijk riep hij uit: „Het lijkt wel of ik in trance ben geweest.“

Hij voegde zich weldra bij ons in den kring; zijn stoel bleef dezelfde te zijn, die op tafel gelegen had. Weldra nam J.K. met vijf volledige tafelopheffingen, zijn afscheid.

Ieder vraagt voor zich nog een zeker aantal krachtige of zachte tafelbewegingen, als groet, en dan gaan wij uiteen. 't Is half tien, als wij scheiden. —

Hiermede beschouwde ik de reeks zittingen, die ik mij voorgenomen had, bij te wonen, als geëindigd. Mitsgaders schreef ik bijgaanden afscheidsbrief aan mev. v. H., terwijl ik Kunzmann, onder aanbidding van een kostje sigaren als cenkoffer mijner dankbaarheid, afzonderlijk schreef.

Buonum, 25 Juli, 1903

J. W. de Fremery.